

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2015/16. KÖRZETI FORDULÓ 9. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Ókori istenek. Jelöljétek meg a helyesen megadott görög-római párokat!
(A) *Hermész – Mercurius* (B) *Hádész – Vulcanus* (C) *Hesztia – Diana*
(D) *Aphrodité – Vesta* (E) *Pallasz Athénéé – Minerva*
- Anagramma + sz-ből s.** Mely szavak betűit lehet újabb értelmes szóvá vagy toldalékos szóalakká rendezni úgy, hogy az sz-ből s legyen?
(Például: *ERSZÉNY* → *SERÉNY*)
(A) *MESZELŐ* (B) *KÖSZÖNTŐK* (C) *SZINTE*
(D) *PASZULY* (E) *MESZELY*
- Jelöljétek be az alábbi idézetre vonatkozó igaz megállapításokat!
„Azért vagy itt, hogy mindent láss.” (Kovács Ákos)
(A) *összetett, kijelentő mondat* (B) *alárendelő, felszólító mondat*
(C) *célhatározói alárendelés* (D) *magyarázó mellérendelés*
(E) *két tagmondata közül a második a főmondat*
- Mely idegen szavak jelölnek egy-egy nyelvi szintet?
(A) *metafora* (B) *morféma* (C) *allegória* (D) *szintagma* (E) *szinonima*
- Jelöljétek meg azokat a párokat, amelyekben a tagok egymás kortársai!
(A) *Balassi Bálint – Janus Pannonius* (B) *Ady Endre – Babits Mihály*
(C) *Vörösmarty Mihály – Tompa Mihály* (D) *Jókai Mór – Radnóti Miklós*
(E) *Arany János – Csokonai Vitéz Mihály*
- Mely mondatokban van névszói-igei állítmány?
(A) *Juli a déli vonattal fog érkezni.* (B) *Legyél nagyon óvatos!*
(C) *Ezt már rég el akartam mondani.* (D) *Nem szabad letépni a virágokat!*
(E) *Az ókori görögöknél Zeusz az időjárás istene volt.*
- Csak helyesen!** Jelöljétek meg a nyelvhelyesség szempontjából hibás mondatokat!
(A) *Az új rendelet határt szab a költekezésnek.*
(B) *György nem szívleli az új főnökét.*
(C) *A bíróság egyhangúan felmentő ítéletet hozott.*
(D) *Ebből a helységből gyerekszoba lesz.*
(E) *Az előadás időtartalma alatt kérjük a mobilokat kikapcsolni.*

- Az alábbi anagrammákból magyar női keresztneveket lehet kirakni. Jelöljétek be azokat, amelyek verstanilag egy daktilusnak felelhetnek meg!
(A) *MAI ÁR* (B) *INKA SZIRT* (C) *TELT IKON*
(D) *ARAB RAB* (E) *AKARNA*
- Melyik állítás igaz az alábbi idézetre, illetve a műre, amelyből származik?
„Nekem a gépfia kifogyhatatlan kincsesbánya volt, amelybe csak bele kell nyúlni, s mindjárt van terülj asztalkám.”
(A) *Az író felidézi azt a napot, amikor otthon szüleivel hét krajcárt kerestek.*
(B) *Az utolsót egy koldustól kapták.* (C) *A mondat öt igét tartalmaz.*
(D) *A gépfia kisebb háztartási gép.* (E) *A történetet Móra Ferenc írta.*
- Melyek szerelmes versek?
(A) *Ady Endre: Az Értől az Oceánig* (B) *József Attila: Ringató*
(C) *Radnóti Miklós: Tétova óda* (D) *Nagy László: Tűz*
(E) *Juhász Gyula: Milyen volt...*
- Nem alaptalanul kelnek rossz hírek valakiről – ezt jelenti az alábbi hiányos közmondás. Mi a befejezése? *Nem zörög a haraszt, ...*
(A) *hiába.* (B) *ha nem zörgetik.* (C) *ha nem esik.*
(D) *ha nem fújja a szél.* (E) *ha nem rázza a paraszt.*
- Kik Nyilas Misi barátai a felsoroltak közül?
(A) *Török Jancsi* (B) *Orczy Vilmos* (C) *Geréb Dezső*
(D) *Szüts Istók* (E) *Gimesi Lajos*
- Milyen költői képek, eszközök találhatók az alábbi versrészletben?
„Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő; de aztán tompa, telt
Hangan a harangok is felmerengtek.”
(A) *megszemélyesítés* (B) *hasonlat* (C) *szinesztézia*
(D) *alliteráció* (E) *soráthajlás (enjambement)*

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Híres magyar írók, költők nevét és egy-egy művük címét adtuk meg mássalhangzók nélkül (amelyeket pontok jeleznek). Fejtsétek meg őket!
1. .a.ó.i .i.ó.: .e. u.a.o. 5. i.á. .á.á.: A .é.ai .á.á.
2. A.a. .á.o.: .a.á.i .ö. 6. .u.á. .u.a: A..a ö.ö.
3. .o.o.á.i .e.ö: A .e.é. i.e.e.e. .a.a.ai 7. .ó.e. A.i.a: i.a .i.e.
4. .ó.. Á.á.: .ö.ú.i .a.a. 8. .a.á.i Á.o.: Á.e. a .e.e.e.e.